

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS PAGRINDU VŠĮ „KAUNO BIENALĖ“ DARBO SKELBIME TYRIMO

2017 m. lapkričio 28 d. Nr. (17)SN-234)SP-93

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau ir – Tarnyba) 2017 m. lapkričio 14 d. buvo gautas asmens (vardas ir pavardė lygių galimybių kontrolieriui žinomi) (toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimos diskriminacijos amžiaus pagrindu viešosios įstaigos „Kauno bienalė“ darbo skelbime, publikuotame „Kauno bienalė“ internetiniame tinklalapyje (<https://bienale.lt/2017/kauno-bienale-iesko-dizainerio>) (toliau ir – Skelbimas). Pareiškėjas nurodo, jog Skelbimo pastaboje akivaizdžiai informuojama, kad ieškomas „jaunas dizaineris (iki 35 m.)“, taigi mano, kad tai yra tiesioginė diskriminacija dėl amžiaus.

Lygių galimybių kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2017 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. (17)SN-234)S-676 kreipėsi į VšĮ „Kauno bienalė“ direktorę ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar į darbą dizainerio pareigoms yra priimami tik asmenys iki 35 metų amžiaus; jei taip – kodėl, ar į pareigas pretendavo ir vyresni žmonės, ar jiems buvo suteikta galimybė dalyvauti atrankoje į siūlomas pareigas, ar darbuotojas jau yra priimtas, jei taip – koks jo amžius. Taip pat paprašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolierius

n u s t a t è:

2017 m. lapkričio 20 d. Tarnyboje buvo gautas VšĮ „Kauno bienalė“ direktorės raštas „Dėl „Kauno bienalės“ darbo skelbimo internetiniame puslapyje ir socialiniuose tinkluose“. Rašte įstaigos direktorė pasakojo, kad „Kauno bienalė“ 2017 m. lapkričio 12 d. savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje ir internetiniame tinklalapyje (www.bienale.lt) patalpino Skelbimą, skirtą dizaino paslaugoms įsigyti. Su šios paslaugos teikėju darbo sutartis nebus sudaroma. Dizaino paslaugos reikalingos vizualiniam identitetui sukurti ir komunikacijai palaikyti naujajame ES programos „Kūrybiška Europa“ (angl. *Creative Europe Programme*) finansuotame platformų projekte „Magic Carpets“ (liet. „Stebuklingieji kilimai“). Šis projektas laimėjo Europos Komisijos finansavimą, nes atitiko pagrindinius šios finansavimo platformos kriterijus: skatinti jaunuosius / kylančius menininkus ir kuratorius, suteikiant ir užtikrinant jiems vykdomų projektų finansines ir tarptautines sklaidos galimybes. Siekdama projekto, kurio veiklos numatytos 2017–2021 metais, tikslų, įstaiga teigia: „skatinsime jaunus kūrybininkus jo ankstyvosios karjeros stiprinime“ (citos kalba netaisyta).

Kol kas VšĮ „Kauno bienalė“ gavo tik vieno pretendento *portfolio*, tačiau jame nebuvo nurodytas interesanto amžius. Atsižvelgiant į gautą skundą, VšĮ „Kauno bienalė“ sutinka koreguoti Skelbimo tekstą pašalinant reikalavimą dėl paslaugų teikėjų amžiaus; tačiau vykdant įsipareigojimus Europos Komisijai ir šio konkretaus projekto tikslus, viešoji įstaiga stengsis skatinti neseniai studijas baigusius menininkus ir dizainerius.

Įstaigos direktorė taip pat pridėjo informaciją, kad Skelbimas bus aktyvus iki š. m. gruodžio 1 d.; jei neatsiras tinkamas kandidatas šiai pozicijai, konkursas bus pratęstas iki 2018 m. sausio mėnesio.

Lygių galimybių kontrolierius

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar VšĮ „Kauno bienalė“ skleisdama savo darbo skelbimą nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio. Pažymėtina, kad Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnyje numatoma, kad skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės

priklausomybės, religijos pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus.

Nagrinėjamu atveju VšĮ „Kauno bienalė“ paskelbė aptariamą skelbimą socialiniame tinkle „Facebook“ ir savo internetiniame tinklalapyje. Šiame skelbime buvo nurodyta, kad ieškomas dizaineris, o pastaba skelbimo apačioje pabrėžė, kad ieškomas jaunas dizaineris (iki 35 metų amžiaus), t. y., nurodyta konkreti amžiaus riba, nuo kurios įstaiga asmens nebelaiko jaunu. „Kauno bienalė“ vadovė pabrėžė, kad sutinka koreguoti skelbimo tekstus ir amžiaus reikalavimus pretenduojančiam asmeniui. Sprendimo surašymo dieną amžiaus kriterijus iš skelbimo pašalintas.

Viešosios įstaigos vadovė savo atsakyme pabrėžė, kad šiuo skelbimu ieškoma išorės paslaugų, neplanuojama sudaryti darbo sutarties. Kadangi, kaip paaiškino „Kauno bienalė“ vadovė, nėra sudaroma darbo sutartis, nesusiformuoja darbo santykiai, taigi negali būti taikomas Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatos, apibūdinančios diskriminacinius skelbimus, nes minėtas straipsnis apima tik skelbimus, kuriais priimama į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis. Darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju VšĮ „Kauno bienalė“ skelbimas nėra darbo skelbimas, VšĮ „Kauno bienalė“ nėra darbdavys ir dėl to šios įstaigos administracijai netaikytini Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio reikalavimai.

Būtina atkreipti dėmesį, jog projektas „Magic Carpets“, kuris yra vykdomas pagal sutartį, pasirašytą su Europos Komisija, yra viena iš priemonių įgyvendinant bendrą Europos Komisijos vykdomą „Kūrybiškos Europos“ programą (toliau – Programa). Europos Komisijos patvirtintose Programos gairėse¹ nurodoma, jog Programa siekiama skatinti kylančius (nebūtinai tik jaunus) menininkus ir kūrėjus, finansuojant įvairias jiems teikiamas priemones. Darytina išvada, jog Programos tikslinė grupė (arba pagal Programą teikiamų specializuotų paslaugų gavėjai) yra kylantys (nauji) menininkai ir kūrėjai.

Pagrindinis projekto „Magic Carpets“ tikslas – sudaryti sąlygas menininkams dalyvauti reikšminguose tarptautiniuose renginiuose ir tapti matomais tarptautinėje meno rinkoje. Darytina išvada, jog Skelbimu kviečiami menininkai ne konkrečiai apibrėžtų paslaugų teikimui (kaip paslaugos teikėjai), o priešingai – jiems siūloma tapti tarptautinių renginių dalyviais, kas laikytina specialiu paslaugų teikimu menininkams. Pagal Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punktą, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas

¹ https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/25_2017_guildelines_eacea_cfp_062017.pdf

lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams privalo sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Konstatuotina, jog VšĮ „Kauno bienalė“, vykdydama „Magic Carpets“ projektą ir Skelbimu kviesdama menininkus tapti šio projekto dalyviais, privalo vykdyti Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punkte paslaugų teikėjams įtvirtintą pareigą nepaisant amžiaus sudaryti vienodas sąlygas gauti tokias pačias paslaugas.

2017 m. lapkričio 22 d. internetiniame tinklalapyje www.bienale.lt patikrinus Skelbimą nustatyta, jog reikalavimas dėl menininkų amžiaus yra pašalintas, tai yra lygias galimybes galimai pažeidžiantys veiksmai nutraukti.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 4 punktą, lygių galimybių kontrolierius nutraukia tyrimą, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasis Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu ir 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierius

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo Nr. (17)SN-234 tyrimą, nutraukus lygias galimybes galimai pažeidžiančius veiksmus.
2. Su sprendimu supažinti Pareiškėją ir VšĮ „Kauno bienalė“ direktorę.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01119 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Seimo kontrolierius,
laikinais pavaduojantis lygių galimybių kontrolierių

Raimondas Šukys